

dochter, en wel den zoo vreeslijken dood der verplettering, melden kwam.

Nu zou dit nog minder beduiden als Job een ongevoelig, onaanvaardig mensch was geweest, maar heel het verder verhaal toont vlak het tegendeel. Eenig bijbeelden van zijn hart, diep en ernstig had hij over het lijden en zijn hardheid nagedacht. Job leefde niet oppervlakkig, maar schoof in alles met heel zijn ziel in. En dan, bij zulk een hartsgrijpend wege, zich aanstonds diep ootmoedig voor zijn God te buigen, en dan te belijden: „Niets was het mijne, zonder iets ben ik in de wereld gekomen. Het was alles van God, en mij door mijn God gegeven. Nu nam Hij, wat hij eens gaf, weer tot Zich. Wat zou ik dan over mijn God te klagen hebben? En daarom, geen klacht ontwijde mijn lippen. Wat God doet, is welgedaan. De naam des Heeren zij geloofd!” — Job was nog geen Christen, maar was het niet om menig Christen te beschamen?

En toch, juist in zulke bitter harde oogenblikken van hartverscheurende rouw, komt het uit, of waarachtige Godsvrucht in ons hart den boventoon heeft.

Een tegenspoed in het leven, een tegenslag in zijn fortuin kan ook bitter in de gevolgen zijn, maar 't wondt ons hart niet. Maar een kind te verliezen, doet een vlijm door de ziel gaan, dat 't moederhart, 't vaderhart zoo pijnlijkt bloeden doet. Dat wringt in heel ons innerlijk leven in. Dat ontzet heel ons innerlijk zelfbesef. Dat raakt ons in het tederste en heiligste van onze liefde. En dan juist komt het er op aan, of het ons om God, of om ons zelf te doen is.

Dan voelen we, dat we tweeërlei leven leven. Het ééne het leven van onze gewone inbedding, waarin niet met God en zijn recht, maar alleen met ons geluk en onze levensvreugd gerekend wordt, en het andere, waarin Gods recht op den voorgrond staat, en ons leven bij Gods eere komt.

Dat leven der gewone inbedding kent ieder onzer. Ons ik is daarin het middenpunt. Ons ik neemt een positie in de wereld in. Ons ik heeft een huis en goed en eigen middelen van bestaan. En wij hebben een gezin, en vrouw en kinderen. En dit alles is het onse. Dit alles maakt onze kleine wereld uit, waarin ons ik het middenpunt vormt. En dan hebben we, ja, ook nog een God, die voor ons en ons gezin zal zorgen. Tot wien we bidden, maar die er dan ook is om ons bij het leven en den welstand te bewaren. Wiens doen we loven indien Hij 't alsoo doet, en dien we dan ook danken willen, ja Hem offeren willen van ons goed.

Maar doet die God dit dan niet. Laat Hij toe, dat ramp op ramp ons treft. En laat Hij zelfs ten slotte ons hart aan, door ons het liefste wat we op aarde hadden, van dat hart te scheuren, dan kan het niet anders of wie in de wereld van zijn gewone inbedding blijft hangen, slaat in morren over en barst in klachten uit. Dat is geen God van liefde! Wat baat het, zulk een wreeden God aan te roepen. En in de zonde van zijn innerlijk verscheurd gemoed doet hij dan, wat Jobs vrouw aan haar man aanreedt; hij segent God, d. w. z. hij geeft 't geloof aan God op, en sinkt terug in opstand en verwijfeling.

Maar zou heel anders komt 't te staan, als de Godsvrucht gaat meespreken. Dan heeft dit eigen ik niets meer in te brengen, en staat niet dit zelfkrachtig eigen ik, maar de Almachtige God in het middenpunt van ons leven.

Dan wordt het: Niet ik ben er, en mijns was dat kind! maar zoo heel anders: God schiep mij en God schiep dat kind, en ik met mijn kind, we behoorden aan God toe. We waren zijn eigendom. We bestonden door Hem en alleen om zijn wil. En niet aan ons, maar aan Hem alleen stond de vrijmachtig beschikking wat Hij over ons wilde gehengen.

Niet ik heb dat kind geschapen, het was niet mijn eigendom, maar Gottes, en het is God die 't in zijn goedheid mij heeft gegeven, mij heeft toevertrouwd, mij heeft geleend; mij in dat kind kort of lang o, zoo rijk zielsgoet heeft gegeven, en mij de heerlijke taak heeft toevertrouwd, om dat kind voor zijn God op te voeden, en 't, zooveel aan mij hing, geluk te bereiden in deze wereld.

Maar 't bleef aan God toebehooren, het bleef, omdat 't een schepsel Gods was, Gods eigendom. God heeft dit kind geschapen om er in alle eeuwen eeuwigheid zijn eere van te hebben. En of het Hem nu behaagt, uit dit eeuwig bestaan van zijn kind het zeventig of zeventien jaar hier op deze wereld te laten, dat staat niet aan mij, dat staat vrijmachtig aan Hem te beschikken. Oordeelt die God, die mijn kind schiep en de eeuwig loopbaan voor mijn kind bepaald heeft, dat het zelf gelukkiger zal zijn en beter tot zijn eer zal gedijen, zoo het nu van mij weg en naar Hem toegaat, dan zou het in mij niets dan dwaze aanmatiging en zelf-zucht zijn, zoo mijn hart daartegen inging. God alleen heeft over zijn eigen schepsel, en dus ook over mijn kind, te beschikken.

Dat kost dan wel aan ons menselijke gevoel, en het blijft hard en bitter hard, van zulk een lieveling te moeten scheiden, maar die hardheid komt alleen van onze gewone inbedding, en drijft vanzelf over, zodra het leven der Godsvrucht weer den boventoon krijgt in ons hart.

Zeker, de Heere heeft genomen, maar vooropstaat: De Heere had gegeven. Ook uw kind was een vrije, ongehouden gave, en een gave voor juist zo lang, als die God, wiens kind u lieveling eerst en eigenlijk was, dit in zijn raadslag over uw kind bepaald had.

Ja, als uw kind zoo door u is opgevoed, dat ge, bij zijn sterfbed staande, twijfelen moet, of het wel eeuwiglijk zijn God zal dienen, dan is 't vreeslijk, maar steek ook dat de hand in uw boezem, en vraag u af: Hoe heb ik mijn kind voor zijn God opgevoed.

Doch moogt ge bij zijn graf roemen, dat het, in de Verborgendagen, zijn God niet enkel als creatuur, maar ook als „nieuwgeboren kindeke” toebehoort, wat recht zoudt gij dan hebben, om den eisch te doen gelden, dat het langer hier moest blijven, om u genot te bereiden, en dat het nog niet naar zijn God toe mocht? En of ge dan al zegt: een kind van zooveel verwachting, en waaruit nog zooveel had kunnen groeien, — wat zegt dit? Alzoo uw God niet veel hooger en beter werking voor uw lieveling kan hebben weggelegd in het Vaderhuis daar boven. En soudt gij u dan aanmatiging, uw kind aan die hooger heerlijkheid nog jarenlang te onttrekken, alleen om uw levensvreugde te verhoogen? Hadt gij dan meer recht op uw kind, dan uw God die aan uw lieveling het aanaaij schonk en het begaafde met al wat hij bezit? Dat 't hart diepgewond wordt, en lang nabolijdt,

is natuurlijk; dat kan niet anders. Ware dit niet zoo, er zou geen geloofswerking noodig zijn, en geen triomf van uw Godsvrucht kunnen volgen. God zelf gaf er ons de tranen voor, opdat ons hart zijn smart zou uitweenen. Maar het is uw ik in plaats van uw God tot uitgangspunt stellen, zoo ook maar even de gedachte bij u opkomt: God had het mij moeten laten. Veleer omgekeerd, hadt gij het steeds als een u gegeven kind moeten aanzien. En dat ge dit te weinig deelt, dat was uw schuldige tekort in waarachtige Godsvrucht en daarin wortelt uw ongetrooste smart.

Amsterdam, 12 Februari 1909.

Een der eerste grondregelen voor een geordende kerkelijke samenleving is, dat de besluiten, die de Kerken gemeenschappelijk in hare Synodale saamkomsten nemen, ook door de Kerken gezamenlijk worden gehandhaafd en uitgevoerd.

We beschouwen onze Synodes zeker niet als een hiërarchische macht, die boven de Kerken staat en bij wie de hoogste wetgevende, besturende en rechterlijke macht zou berusten. Elke plaatselijke Kerk is voor ons een volkomen zelfstandige openbaring van Christus' lichaam, die alleen onderworpen is aan Christus als Koning, geen andere wet kent dan Zijn Woord en bestuur wordt door geen andere ambtsdragers dan Hij zelf heeft ingesteld. De kerkelijke macht om het Woord Gods te verkondigen en de waarheid te belijden; om tucht uit te oefenen en geestelijke rechtspraak te houden; en om regelen te maken voor de orde en regering der Kerk, berust daarom principieel bij de plaatselijke Kerk en wordt door haar ambtsdragers in Christus' naam uitgeoefend. Daarin ligt de handhaving van de vrijheid der plaatselijke Kerk tegenover elke machtsusurpatie der hiërarchie, die telkens in Christus' Kerk het hoofd opsteekt, de Kerken in slaafsche banden wil slaan en Christus' Koningschap feitelijk op zijde schuift.

Maar even beslist keert het Gereformeerd Kerkrecht zich tegen de onjuiste opvatting van deze zelfstandigheid der plaatselijke Kerk, die in de historie den naam van het Independentisme draagt en daarin haar kenmerk vindt, dat ze aan de synodes of saamvergaderingen der Kerken alle gezag en autoriteit ontzegt, deze alleen het recht toekent om adviezen aan de plaatselijke kerken te geven, maar iedere Kerk voorts vrij laat om deze adviezen op te volgen of te verwerpen.

Onze Kerkenorde weersprekt dit gevoelen uitdrukkelijk, zoowel in Art. XXXI, waar staat, dat hetgeen in deze vergaderingen der Kerken door de meeste stemmen goed gevonden is, voor vast en bondig zal gehouden worden, tenzij dat het bezwen wordt te strijden tegen het Woord Gods, als in Art. XXXVI waar verordend wordt: „hetzelfde zeggenschap heeft de Classis over den Kerkeraad, hetwelk de particuliere Synode heeft over de Classis en de Generale Synode over de particuliere”. Aan de meerdere vergaderingen komt dus metterdaad zeggenschap toe; ze mogen niet alleen adviseeren, maar ook besluiten nemen. En de Kerken hebben deze besluiten voor vast en bondig te houden, wanneer ze niet in strijd zijn met Gods Woord of de generale orde der Kerken. En al spreekt het wel vanzelf, dat bij deze besluiten der meerdere vergaderingen onderscheid moet gemaakt worden tusschen bepalingen, die uitsluitend de orde betreffen, bijv. dat de ouderlingen om de twee jaar moeten aftreden, dat de kerkeraad elke week behoort te vergaderen enz. en die besluiten, die een principieel karakter dragen, bijv. dat de kinderen der gemeente behooren gedoopt te worden, dat niemand ten Avondmaal zal worden toegelaten zonder belijdenis des geloofs te hebben afgelegd, enz.; en al spreekt het evenzeer vanzelf, dat afwijking van de eerstgenoemde bepalingen een veel onschuldiger karakter draagt dan van de laatstgenoemde; toch mag ook deze afwijking nooit uit willekeur geschieden, maar alleen omdat de handhaving der orde of het profijt der gemeente dit metterdaad eischt. En in geen geval is het geoorloofd, de principieele beslissingen der Synode eenvoudig op zij te zetten, zonder dat men uit Gods Woord daarvoor eenigen grond aanvoert, alleen omdat men geen lust heeft aan de besluiten der Synode zich te onderwerpen.

Het saamkomen der Kerken in meerdere vergaderingen is toch niet een menselijke inzetting, maar ligt gegrond in Gods Woord. Als er geschil ontstaat over de positie der heiden-christenen en de vraag oprijst, aan welke inzettingen ze zich te onderwerpen hebben, komen de afgevaardigden van de Kerk van Antiochië met die van Jerusalem saam en wordt gemeenschappelijk onder de leiding der Apostelen besloten, wat als regel voor alle Kerken gelden zal. En een Kerk die tegen het besluit der Jerusalemsche Synode in, aan de heiden-christenen meerdere lasten zou hebben opgelegd, zou door de Apostelen daarover wel zeer ernstig zijn vermaand.

Onze vaders hebben daarom het gezag der Synodes terecht en zeer beslist gehandhaafd tegenover alle Independentisme. Al was dit gezag altijd gebonden aan Gods Woord en al droeg het nooit een absoluut en rechtstreeks de conscientie bindend karakter, gelijk de Kerk van Rome wil, toch mag aan de andere zijde nooit vergeten, dat de Synode de saamvergadering der Kerken is en datgene wat de Kerken gemeenschappelijk hebben goedgevonden onder de leiding des Heiligen Geestes, niet door één Kerk mag worden op zij gezet.

Te meer klemt dit, omdat de Kerken, die in deze Synodes saamkomen, zich daartoe ook plichtig verbonden hebben. Alle Kerken hebben toch bij de verkiezing der afgevaardigden en in den lastbrief, die hun werd meegegeven, verklaard, dat ze de besluiten der vergaderde Kerken voor vast en bondig houden zouden. Wie desniettegenstaande deze besluiten, wat zijn eigen Kerk

aangaat, voor niet vast en niet bindende verklaart, gaat niet alleen tegen Gods Woord in, maar schendt ook de belofte door hem zelf afgelegd. Een daad, die vooral in de Kerk van Christus, waar elke belofte dubbel heilig moet wezen, te meer te laken valt. Indien de Kerk in trouw aan het gegeven woord een voorbeeld voor de wereld moet wezen, hoe zal ze dan zelf op haar eigen terrein met dat gegeven woord niet rekenen? Het is noodig om op deze dingen met nadruk te wijzen, omdat de zonde van het Independentisme in ons aller hart zit, en er op kerkelijk gebied wel verschijnselen zijn, die op een niet geringe verzwakking van het Gereformeerd beginsel wijzen.

Twee voorbeelden mogen dit aantoonen. Onze jongste Synode besloot, dat studenten, die geen preparatoir examen hebben afgelegd, ook niet meer uit „preken” mochten gaan. Zelfs werd uitdrukkelijk bepaald, dat na 1 Januari het thans bestaande consent zou vervallen en daarmede het verlof om een stichtelijk woord te spreken, voor de studenten zou zijn ingetrokken.

Naar uit volkomen vertrouwde bron ons wordt medegedeeld, schijnen sommige Kerken zich aan dit besluit niet te storen. Ze gaan toch voort met studenten uit te noodigen. En ze doen dit niet, omdat het besluit der Synode haar onbekend is, maar omdat ze aan dat besluit zich niet willen onderwerpen. Er wordt zelfs bijgeschreven: de Synode heeft het wel verboden, maar wij storen ons aan dit besluit niet en noodigen u toch uit. Voor de studenten, voor wie dit besluit der Synode een bron van inkomsten stopte, is dit een niet geringe verleiding. Wie merkt het, of ze stiltekens Zaterdag vertrekken, Zondags in een vacante gemeente optreden en Maandags weer op hun college zijn? En als eenmaal één schaap over den dam is, volgen de andere wel van zelf.

Onze classische vergaderingen mogen daarom wel toezien, dat de Kerken aan dit besluit der Synode zich houden. Vermaning van weerstrevige Kerkeraden zal noodig wezen. Maar daarbij late men het niet. Wat deze Kerken drijft, is de moeilijkheid om in den dienst des Woords te voorzien. Elken Zondag leeskirk te houden, werkt dikwijls zoo afmattend op de gemeente. Daarom drage men zorg, dat door meerdere hulp uit naburige Kerken, die wel met een Dienaar des Woords voorzien zijn, in deze behoefte voorzien worde. Dan wordt van zelf het kwaad gestuit, dat men in onordelijken weg vervulling dezer behoefte zoeken gaat. Amsterdams classis gaf op advies van Prof. Rutgers een goed voorbeeld, door de Kerken weer in „ringen” te verdeelen, en te zorgen, dat elke vacante Kerk een geregelde bediening des Woords en der sacramenten kreeg. Moge dat voorbeeld meer navolging vinden.

Een tweede voorbeeld ligt in het besluit onzer jongste Synode, dat aan kinderen van doopleden de doop niet mag geweigerd worden, ook al moeten bij zulk een doop bijzondere maatregelen worden genomen, omdat de ouders zelf niet als getuigen kunnen optreden. Ook dit besluit heeft, naar men ons mededeelt, tot dusverre nog weinig uitwerking gehad. In verschillende Kerken gaat men eenvoudig voort met den doop aan zulke kinderen niet te bedienen, en weigert men getuigen te aanvaarden. Oordeelen deze Kerken nu, dat het jongste besluit der Synode in strijd was met Gods Woord of de Kerkenorde, waaronder we leven, dan is het haar roeping en plicht, deze bezwaren langs den wettigen kerkelijken weg in te dienen en op revisie van dit besluit aan te dringen. Maar wat niet geoorloofd is, is dat men dit besluit der Synode eenvoudig ter zijde legt, en doet, alsof de Synode hierover geen uitspraak heeft gedaan. Men ondermijnt daarmede op zeer bedenkelijke wijze het gezag der Synode en zou het ten slotte aan zich zelf te wijten hebben, wanneer van onze Kerken gelden ging wat eens over Israël geklaagd werd, dat een ieder deed, wat goed was in zijn oogen.

Moge onze kerkelijke pers in dit opzicht hare roeping ook beter leeren verstaan. Recht om kritiek te oefenen op de besluiten der Synode blijft aan de pers vrijstaan. Maar wanneer die kritiek feitelijk een poging wordt om de Kerken op te zetten, de besluiten der Synode niet op te volgen, dan wordt wel een zeer bedenkelijk spoor betreden. Men zij daarom met deze kritiek altijd zeer voorzichtig, en al oordeelt men, dat een besluit der Synode minder juist was, dan rade men toch de Kerken aan, alleen langs den wettigen en geordenden weg hierin naar verbetering te zoeken.

In de Middeleeuwen werd als een der schriklijkste vormen van het bijgeloof een nabootsing van de Mis, maar nu ter ere van Satan, gehouden. Bij deze zogenaamde „zwarte Mis” was ook een altaar, een priester, een hostie en werd de bekende liturgie der Roomsche Kerk gebruikt, maar het offer werd aan Satan opgedragen, de woorden der liturgie werden veranderd op godslasterlijke wijze, en de liederlijke gemeenschap, die bij deze plechtigheid plaats vond, laat zich zelfs in woorden niet beschrijven.

Niet minder stuitend is wat het ongehoort zich in onze dagen in Frankrijk veroorlooft. Het Sacrament van den Heiligen Doop, door Christus voor zijn Kerk verordend, werd hier omgezet in een „burgerdoop” door den burgemeester. De ouders met hun pasgeboren kinderen gaan vergezeld van peters en meters naar het stadhuis, waar de burgemeester hen opwacht. De kinderen worden plechtig aan den Staat toegewijd. De getuigen leggen een belofte af, dat ze, komen de ouders te overlijden, de kinderen zullen opvoeden. En deze belofte houdt letterlijk in, dat ze deze kinderen

zullen opvoeden „in de beginselen hunner ouders, buiten allen godsdienst, en in den eenigen eeredienst van de Rede, het gezond verstand, de rechtchapenheid, den arbeid en de Republiek”. De plechtigheid wordt opgeluisterd door muziek; men speelt de Marsellaise en de Internationale benevens een populair straatdeuntje, en als doopbewijs ontvangt elk kind van den burgemeester een spaarboekje met een inleg van vijf francs.

Deze „burgerdoop”, gelijk men het noemt, is zeker nog een uitzondering. Zelfs spot men er in liberale kringen wat mee, en de journalisten gaan van Parijs naar Ivry, waar deze doop plaats vindt door den socialistischen burgemeester Jules Coutant, om met de beschrijving dezer dwaasheid hun lezers te amuseren.

Toch late men zich daardoor niet misleiden, alsof hier geen ernstig gevaar school. Reeds het feit zelf, dat in een gekerstend land door de officiële Overheid zulk een onheilige nabootsing van den doop plaats vindt, is erg genoeg. Het toont, waartoe, onder de leiding der vrijzinnigheid, een volk vervallen kan. Als de Ministers openlijk durven verklaren, dat in Frankrijk het „hogere licht” is uitgedoofd, dan is het een doorburgemeester niet euveld te duiden, dat hij den Christelijken doop door een burgerdoop in naam der Rede vervangt.

Maar men vergist zich, wanneer men waant, dat het bij zulk een uitzondering blijven zal in een achteraf-dorp. Thans mag de groote pers nog om zulk een „burgerdoop” lachen, de historie toont, dat wat heden nog een dwaasheid scheen, straks als hoogste wijsheid kan verheerlijkt worden. In de dagen van de Fransche Revolutie, was het niet de bevolking van een boerendorp, maar waren het de dames en heeren van Parijs, die een ontuchtig vrouwspersoon naar de Notre Dame voerden, op het altaar plaatsen en haar als de incarnatie van de Rede aanbadden.

De mensch kan niet buiten een eeredienst, hij heeft behoefte aan iets, wat hij vereeren en dienen zal; en bij dezen eeredienst komt hij vanzelf tot een nabootsing van wat de Christelijke Kerk in heilige symboliek voor den eeredienst van God Almachtig heeft gedaan.

Daarom behoeft dit verschijnsel niet te bevreemden.

Gods Woord heeft in de Openbaring van Johannes voorzgd, dat bij de komst van den Antichrist het sacrament van den doop zal worden nagebootst. Het „teeken van het Beest” zal op ieders voorhoofd worden afgedrukt. Zelfs zal de tyrannie zoo ver gaan, dat ieder die dat teeken niet draagt, niet zal mogen koopen of verkoopen en van de burgerlijke samenleving zal worden buitengesloten.

Al wordt nu bij dezen burgerdoop in Frankrijk nog geen uitwendig teeken gebruikt ter onderscheiding, ook daartoe zal het vroeger of later wel komen. En de onverdraagzaamheid van het ongeloof zal dan wel bepalen, dat al wie dat teeken niet ontving, ook niet als burger in volle rechten zal kunnen beschouwd worden. Zoodaer vroeger een die den Christelijken doop niet ontvingen had, in de maatschappij niet meelde, zoo zal dan wie den burgerdoop niet ontving, als een paria worden beschouwd, die buiten de samenleving staat. Dan eerst zal het anti-christelijke beginsel tot zijn uiterste consequentie zijn doorgetrokken.

Wat alleen bevremdt is, dat er nog christenen kunnen zijn, die meenen, dat christendom en socialisme zeer wel te verenigen zijn.

Het socialisme, zoo heet het dan, is een economisch stelsel, dat met de religie niets uitstaande heeft.

Wat deze socialistische burgemeester in het socialistische Ivry deed, toont het wel anders.

Het socialisme voert consequent tot een nieuwe religie en een nieuwen doop. Een doop, waarbij gij beloven moet uw kinderen niet te zullen opvoeden in de Christelijke religie, maar in den eeredienst der Rede.

In de Basuin geeft Prof. Bouwman eenig licht over hetgeen Curatoren en Hoogleraren tot hun besluit in zake de verplaatsing der Theologische school beweegt:

Wat dreef de vergadering van Curatoren en Hoogleraren tot dit besluit? De overtuiging dat een verplaatsing der Theol. School zonder meer, zonder dat een weg kon worden aangewezen, die leiden kon tot beëindiging van de opleidingskwestie, zoo groote bezwaren met zich bracht, dat de lichtjden, die konden worden aangewezen voor de wenschelijkheid der verplaatsing, veel geringer waren dan de schaduwjden.

Het zou voorzeker niet gering te achten zijn, dat de hoogleraren van de Theol. School en van de Theol. faculteit, in één plaats wonende, elkander geregeld konden ontmoeten en met elkander konden samenwerken. Er is iets vóór te zeggen, dat de studenten, die straks in het kerkelijke leven samen moeten werken, elkander tijdens hunne studie aan de hogeschool leeren kennen en waardeeren. Wanneer de beide instellingen van Hooger Onderwijs dichter bij elkander stonden, zou het mogelijk zijn dat het broederlijk elkaner meer zocht en vond, en dat dit een getegenden invloed uitoefende op het kerkelijke leven.

Maar daartegenover heeft ook een verplaatsing, zonder meer, groote schaduwjden. Immers de beide instellingen van H. O., de Theol. Fac. en de Theol. School zouden blijven, zoodaer zij tot nu toe bestonden, geheel zelfstandig, zonder eenige samenwerking. En zou dan het geval zich niet kunnen voordoen, dat een verkeerde concurrentie en nijdver op droeve wijze ontstond, dat hoogleraren en studenten in een pijnlijke verhouding tot elkander kwamen te staan? En verder, voor de bewustheid van velen zou het zelfstandig voortbestaan van de Theol. School gevaar loopen, de liefde zou bij velen verkouden. Bovendien moest mischien een honderdduizend gulden in eens worden uitgegeven voor de installering der School in een andere plaats, en jaarlijks duizenden van guldens

voor verhooging van de salarissen. En zou zulk een groote uitgave gerechtvaardigd zijn? Zou er niet, in plaats dat door de verplaatsing de eenheid en de vrede bevorderd werd, een algemeene ontstemming gewekt worden? Eermt moet de opleidingskwestie in beginsel zijn uitgemaakt, vóór er gegrond recht kan zijn voor verplaatsing.

Zulke en nog andere bezwaren zijn ingebracht tegen de verplaatsing, en op grond van al de gegevens zijn de Curatoren en de Hoogleraren tot het besluit gekomen, dat verplaatsing van de School wenschelijk noch doenlijk is.

Hieruit blijkt, indien Prof. Bouwman althans wel is ingelicht, dat hoofdbeswaar tegen het voorstel der Synode was, dat een verplaatsing der School zonder meer niet genoeg voordeelen afwierp. Zal de verplaatsing de moeite loonen, dan moet er tegelijk gezocht worden naar een weg, die tot beëindiging der opleidingskwestie leiden kan.

Vertolkt Prof. Bouwman, gelijk we vrouwen mogen, hierin het gevoelen der Kamper Hoogleraren, dan staan we hier voor een psychologisch raadsel, dat wel eenige opheldering behoeft. In het oorspronkelijke voorstel, zoodaer dat op de Synode werd ingediend, stond, dat de Synode nader contact tusschen de Theologische School en de Vrije Universiteit wenschelijk achtte en met het oog daarop de verplaatsing der School aanbeval. Toen dit voorstel aan de Hoogleraren van Kampen werd medegedeeld, verklaarden dezen tegen overweging van de verplaatsing der school geen bezwaar te hebben, maar de zinsne over het contact met de Vrije Universiteit moest er uitgelicht. Op hun verzoek is dit aldus geschied.

Indien Curatoren, gebonden aan hun mandaat, alleen over de verplaatsing konden handelen, dan is dit te wijten aan de Hoogleraren te Kampen, die de zinsne, waarin op nader verband met de Vrije Universiteit gedeeld werd, schrappen lieten. Zonderling is het daarom, thans te vernemen, dat men te Kampen juist tegen verplaatsing zonder meer bezwaren heeft en daarop het voorstel is afgesprongen.

En nog zonderling, dat Curatoren en Hoogleraren, indien alleen hier de schoen wrong, niet in hun advies aan de Kerken gezegd hebben: verplaatsing zonder meer kunnen we niet aanraden, maar verplaatsing met oplossing der opleidingskwestie achten we zeer wenschelijk. Geef ons daarvoor op de volgende Synode een nieuw mandaat en we zullen van een advies u dienen, dat aan allen broedertwist een einde maakt.

Dan waren we een schrede verder gekomen. Nu zitten we in het moeras.

Heestafel.

1. Handboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland, voor het jaar 1909. — 21ste Jaargang. OOSTERBAAN & LE COINTRE. — GROS.

De samenstellers zeggen in hun L. S. dat zij getracht hebben den inhoud van dit kerkelijk Handboek zoo volledig en juist mogelijk te maken. Het wil mij voorkomen, dat zij zoo in het een als in het ander metterdaad zijn geslaagd. Volledig is het zeker. Men vindt er alles wat men in zulk een boek billijkwijze kan verwachten. Een KALENDER, en allerlei welenswaardigheden, zoodaer de verjaardagen van het Koninklijk huis, de verduisteringen van zon en maan, opgaven op het gebied van post en telegrafie. Dan volgt een STATISTIEK van de Gereformeerde Kerken. Achter den naam van iedere Kerk een getal dat het aiental der burgerlijke Gemeente aanduidt; het nummer waarvoor zij bij de regering bekend staat; de datum waarop zij, na 1816, hetzij door separatie, hetzij door dolantie, tot reformatie kwam; eindelijk nog een getal, en dat is dan het getal van hen, die den wettigen kerkeraad erkennen. Verder vindt ge in deze Statistiek alles wat op alle mogelijke soorten van DEPUTATEN, en veel van wat op de ZENDING betrekking heeft; en dan nog NAAMLIJSTEN van kerken en van predikanten, van zich al of niet beroepsaastellende candidaten, van predikanten met veertig en meer dienstjaren, van overleden predikanten en van kerkelijke weekbladen. Eindelijk een AANHANSEL en daarin A de kerken van min vaste formatie en B Buitenlandsche kerken.

Bij deze laatste vindt ge o. a. een leersaam stuk over de in 1875 opgerichte „Alliantie van de Gereformeerde Kerken van heel de wereld die naar 't presbyteriaansche systeem leven.”

Dit stuk is nog bewerkt door Dr. A. DE VLIJGER. Wanneer ik nu nog mededeel, dat in dit Handboek, na al deze statistische opgaven, ook een kort overzicht volgt omtrent het ONDERWIJS, de NAMMARTIGHEID, en allerlei VEREENIGINGEN en ten slotte: een achttal IN MEMORIAM aan in 1908 overleden predikanten, — dan zal men moeten toegeven, dat dit Handboek volmaakt in de deelen is.

Wat de juistheid van al die statistische opgaven betreft, kan 't wel zijn, dat hier of daar nog een foutje insloop. Zoo vermaan ik, dat de heer candidaat M. A. V. PERNS niet, zoodaer in het Handboek staat, te SCHENFENIS, maar te SPUKENIS, woont — doch mij zijn zoo geen fouten opgevallen.

Wie dit Handboek nog niet in zijn bezit heeft, zal goed doen het zich spoedig aan te schaffen. Het is een onmisbaar hulpmiddel voor ieder, die iets wil weten van ons kerkelijk samenleven.

2. Prof. J. LION CACHET. Gedenkboek van het 50 jarig bestaan der Gereformeerde Kerk van Zuid Afrika. A. D. 1859—1909. A. H. KROMAN. — Potluis 123. — Potluisstr. — 1909.

In een kort Voorwoord bij dit GEDENKBOEK, gedateerd POTCHEFSTROOM, Januari 1909, schrijft Prof. LION CACHET, wiens verdiensten, door zijn benoeming tot officier in de orde van Oranje Nassau, deser dagen ook onze regering erkende, — „De uitgave van dit „Gedenkboek” geschiedt op verzoek van het Curatorium der Theologische School, waaraan door onze laatste Synode opgedragen was, een regeling te maken aangaande de plechtige viering van het vijftigjarig bestaan der Kerk.”

Die plechtige viering zal plaats hebben op 11 Februari a.s., den dag waarop vóór 50 jaren te RUSTENBURG de moeder-gemeente der Geref. Kerk in Zuid Afrika werd gesticht. Het GEDENKBOEK opent met een artikel van de hand van den heer J. LION CACHET: De Geschiede

denk de
Dit wel
stukken
komst te
Dr. D.
h. IV. V.
Verenig
Dan v
door D
door D
Prof. L
Portuge
De L.
van D.
Dr. J.
Kindelij
en Stat
Uit d
in het g
Voor
Gereform
van Z
uitgeve
3 A
In Mem
van D.
der Kerk
JOEMAS
DUNK'S
Een fl
getuigen
die den
Zending
missie, b
aan D.
te schrij
RUJ 923
waar D.
hem ond
bestond e
Het bo
portret e
de heer I
uitgave. L
te Kort
gref met
zijn.
4 C. E.
Vertaald
Eeclische
Van de
romans, g
oversetting
„Deze rou
heeft zelfs
naar het g
nig part, u
en opoffe
overkomel
hoogste a
kan, name
van haar l
Een pret

NED

Wagening
werd zij
kelde zij
Na een p
van den
vergader
leven van
meestal o
woond we
leden van
aantal le
maar waar
dat het tot
Landbouw
Over het
men rich
Immers, z
aaneensl
jongelingen
was lauge
die aan d
tuinbouw
van uit C
noemen.
Jongens v
niet toe t
zij vreed
studieop
Aan men
moest dan
zoon zoo
renden, on
bewuste in
was.
Aan dien
of meer
jongelinge
Christelij
zekeren z
daarom v
studenten
maar de inv
telijke stud
reikt dan d
ook uitst
leerlingen,
maar niet d
Van harte
sche afdeeli
Vereenig
in moge w
zegen om
Op bijstel
hare oprich
Niet alle
persoonlij
opdat zij d
worden in
groepen v
wekelijks
te lezen e
waren er v
250 deelen
leden. Dank
universitei
willend h
kingen te
den bijbel
Een gro
N. C. S. v
telken jare
studenten
ontmoeten
begrijpen;
was de gel
kennis te
gelegenheid
in te win
wacht. Man
conferentie
eene gezag
vormd word
vriendeschap
water versterkt

En. En zou sulz
gd zijn? Zou er
daarling de een-
werd, een alge-
worden? Eerst
gineel zijn uit-
a kan zijn voor

o zijn ingebracht
rouw van al de
de Hoogleraren
verplaatsing van
nijk in.

Bouwman al-
hoofdbezwaa-
le was, dat een
r meer niet ge-
al de verplaat-
moet er tege-
a weg, die tot
stie leiden kan,
gelijk we ver-
gevoelen der
staan we hier
deel, dat wel

porstel, zooals
ediend, stond,
tussen de
Vrije Univer-
moet het oog
hoofdaanbeval,
ogelearen van
klaarden deze
verplaatsing der
ben, maar de
de Vrije Uni-
Op hun ver-

len aan hun
plaatsing kon-
wijten aan de
de zinsende,
net de Vrije
rappen lieten,
thans te ver-
n juist tegen
varen heeft en
jongen.

Curatoren en
ter de schoen
en de Kerken
zonder meer
naar verplaat-
singskwesie
Geef ons daar-
le een nieuw
een advies u
twist een einde

de verder ge-

s.

n de Gerefor-

n L. S. dat zij

in dit kerkelijk

de zij zoo in

in zijn geslacht

It er alles wat

kan verlei we-

waaraan het Konink-

zon en maan,

t en telegraf.

Gereformeerde

dere Kerk een

bijke Gemeente

ter zij bij de

um waarop zij

t, hetzij door

leindelijk nog

d van hen, die

Verder vindt

denis der Gereformeerde Kerk van Zuid-Afrika.
Dit wel geschreven artikel bestaat uit zes hoofdstukken. En wel h. I. De afschijding voor de
komst van Dr. D. Postma. h. II. De komst van
Dr. D. Postma. h. III. De uitbreiding der Kerk.
h. IV. Verdelingen. h. V. Nieuwe pogingen tot
Vereniging. h. VI. Donkere dagen. Terughijk.

Dan volgen een artikel: De Theologische School
door Dr. P. POSTMA, B. A. een over de Zending
door Dr. D. POSTMA, B. A. Nog een artikel van
PROF. LION CACHET: De Gemeenten in Angola,
Portugeesch West-Afrika. Verder artikelen van
Dr. L. P. VERSTER: Onze Kerk en Ons Volk;
van Dr. P. C. SHIMAN: Onze Gewaren; van
Dr. J. D. DU TOIT: Onze Reeding en Toekomst.
Eindelijk Personalia door Dr. L. J. DU PLESSIS
en Stadhoud.

Uit de laatste blijkt dat deze kerken-groep
in het geheel 53 Kerken met 31675 leden telt.
Voor wie belang stelt in de geschiedenis der
Gereformeerde Kerken in 't algemeen en in die
van Zuid-Afrika in het bijzonder is dit werk
uitermate GEDENKBOEK een leeswaardig boek.

A. VAN VERLO, v. d. m. te ROTTERDAM
in Memoriam. Ter Herinnering aan den Arbeid
van Dr. G. J. RUTSEN, Missionair Dienaar der
Kerk te Rotterdam in de Residentie BAN-
JOMAS op JAVA. — Rotterdam 1908. J. H.
DUNK'S Oude en Nieuwe Boekhandel, (G. DUNK).

Een link gestileerd, en van groote waarde
gevoelend in MEMORIAM aan ONZEN RUTSEN, die
den 15en Juni 1907 door den dood aan het
Zending-werk werd ontrukt. De Zending-com-
missie heeft een goede keuze gedaan toen zij
aan Dr. VAN VERLO opdroeg dit levensbericht
te schrijven. Hij, VAN VERLO, behoorde tot
RUTSEN'S oudste vrienden; te KLUNDERT,
waar Dr. V. VERLO ons predikant was, telde hij
hem onder zijn catechisanten en in later jaren
bestond er tusschen beiden een lopende vriendschap.

Het boekje is met RUTSEN'S wèlgeklond
portret en vele afbeeldingen vermeerderd. Ook
de heer DUNK te ROTTERDAM heeft er van de
zige uitgeg. Dit In Memoriam zal zeker niet alleen
te ROTTERDAM maar ook aan de vrienden der
gerf. iudee Zending in heel het land, welkom
zijn.

C. E. C. WEIGALL. De weg naar het geluk.
Vertaald door G. KUIJPER. J. BOOTSMA. —
Ecclesiastische Drukkerij, DEN HAAG 1908.

Van dezen in den goeden zin Christelijken
roman, gaf de heer KUIJPER een welgeklonde
oversetting. In zijn voorwoord zegt de Vertaler:
„Deze roman is gespeend aan alle realisme, en
heeft zelfs een idealistische strekking.“ „De weg
naar het geluk is voor MARIE ELSKE een door-
big pad, maar dank zij haar zelfverloofden-
en opoffrende liefde, verdwijnen zelf de on-
overkomelijke hindernissen en bereikt zij het
hoogste aardsche geluk, dat een vrouw bereiken
kan, namelijk de eche vriendschap met den man
van haar liefde.“

Een prettig boek.

Verenigingsleven.

NED. CHRISTEN-STUDENTEN- VERENIGING.

II.

Wageningen is de jongste afdeeling. Opggericht
werd zij eerst in October 1906. Toch ontwik-
kelde zij reeds een prijzenswaardige activiteit.
Na een publieke vergadering aan den aanvang
van den cursus werd er geregeld iedere week
vergaderd en aan de hand der Evangelien het
leven van Jezus behandeld, welke vergaderingen
meestal ook door verschillende niet-leden bijge-
woond werden. Inleidende waren telkens N.C.S.V.
leden van elders, die daartoe overkwamen. Het
aantal leden is thans zeven, wel een klein aantal,
maar waarbij men in aanmerking moet nemen,
dat het totaal aantal studenten aan de Hoogere
Landbouwschool maar amper honderd bedraagt.
Over het bestaan van deze afdeeling moet
men zich al in zeer bijzonderen zin verheugen.
Immers, zoo ergens, dan was te Wageningen
aansluiting van de Christelijke studeerende
jongelingen dringend noodzakelijk. Daar toch
was langen tijd de toestand onder de jongelien,
die aan de bekende inrichtingen voor land-
en tuinbouwonderwijs enz. hun opleiding genietten,
van uit Christelijk oogpunt bezien, ergernis-
lijk te noemen.

Jongens van Christelijken huize waren er bijna
niet toe te krijgen, ter catechisatie te gaan, omdat
zij vreemde voor den aamad, waarmede hun
studieonderwijs bereid waren hen te overleden.
Aan menig Christenouder, die om raad vroeg,
moet dan ook het advies gegeven worden, zij
zou zo mogelijk niet naar Wageningen te
zenden, omdat de geest onder de leerlingen der
beruste inrichtingen van onderwijs te gevaarlijk
was.

Aan dien ongelukkigen toestand blijkt nu min
of meer een einde gemaakt te zijn door de
jongelien, die zich niet schamen voor hun
Christelijk beginsel uit te komen en er zelfs in
sekeren zin propaganda voor te maken. Dit is
daarom van te meer belang, aangezien het aantal
studenten wel slechts ruim honderd bedraagt,
maar de invloed van het kleine groepje Chri-
stelijke studenten uit den aard der zaak verder
reikt dan den eigenlijken studentenkring en zich
ook uitstrekt tot den veel grooteren kring van
leerlingen, die daar ter plaatse aanwezig zijn,
maar niet den rang van student hebben.

Van harte is het te hopen, dat de Wagening-
sche afdeeling van de Ned. Christen Studenten-
Vereniging in ruime mate door God gesteund
moge worden, en dat zij diensvolgens ook veel
zegen om zich heen moge verspreiden.

Op bijbelstudie is door de N. C. S. V. van
late oprichting af terstond alle nadruk gelegd.
Niet alleen, omdat de leden ieder voor zich
persoonlijk den bijbel zullen lezen, maar ook
opdat zij dit gezamenlijk zullen doen. Daartoe
worden in alle afdeelingen bijbelkringen gevormd,
groepen van 4 tot 6 man, die zooveel mogelijk
wekelijks bijeenkomen om tezamen den bijbel
te lezen en te bestudeeren. Het laatste jaar
waren er van deze kringen bijna 50, met omtrent
250 deelnemers, waaronder een zeventigtal niet-
leden. Dankbaar zij vermeld, dat in enkele
universiteiten ook een paar hoogleraren zich
willend hebben bereid verklaard om zulke
kringen te leiden en met een groep studenten
den bijbel te lezen.

Een groote betekenis in het leven van de
N. C. S. V. hebben ook de conferenties, die
telken jare gehouden worden, en waar de
studenten van verschillende richtingen elkaar
ontmoeten, en vaak elkaar leeren verstaan en
begrijpen; waar technici en landbouwkundigen
de gelegenheid hebben, met andere faculteiten
kennis te maken en waar den jongeren de
gelegenheid geboden wordt, bij de ouderen raad
in te winnen over het studentenleven, dat hun
wacht. Menige vriendschapband is op die
conferenties gelegd, en niet zonder reden is wel
gezegd, dat de kern der N. C. S. V. ge-
vormd wordt door den groeten interacademalen
vriendenkring, welke op de conferenties telkens
weer versterkt en bevestigd wordt.

Toch is het onderling verkeer niet het eenige,
wat door de conferenties geboden wordt,
want de referaten, die er gehouden worden,
mogen niet uit het oog worden verloren. Die
referaten laten zich gevoeglijk in drie soorten
verdeelen. Voorziet zij er de referaten, die
bedoelen versterking van het geestelijk leven;
dan die, welke een wetenschappelijk karakter
dragen; en ten derde de referaten, die behandelen
de verbouding van den student tot zijn naaste,
hetzij in het studentenleven, hetzij in het sociale
leven, hetzij in de zending.

Deze conferenties worden sedert 1907 in
kampementen gehouden; ze vinden plaats bij
Hattum, in de maand Juli, en duren vijf dagen.
„Wie mocht denken, — aldus de heer Rutgers —
— dat zoo'n conferentie wel een vervelend
gedoe zal wezen, vergist zij ten eenenmale.
Het zijn juist dagen van gezond, vroolijk leven.
Wij zijn allen nog jong, en het kampement is
vanzelf al vrij en ongedwongen. Veraderingen
zijn er alleen 's morgens en 's avonds, en daar-
tusschen is de tijd geheel vrij. Voetbal en hockey,
fietsen en wandelen vinden hartstochtelijke lief-
hebbers, en wie een week in ons conferentie-kamp
heeft meegemaakt, zal wel tot de overtuiging
moeten komen, dat vroomheid en vroolijkheid
elkander geensins uitsluiten.“

We zouden nog zeer veel omtrent deze N.C.S.V.
kunnen mededeelen, want het boekje, waaraan
we een en ander ontleenden, deelt nog heel wat
leeswaardige dingen mede over het jongens-
werk (de joagenskapen), het meisjeswerk, den
studenten-zendingbond, de wereldfederatie,
ensovoort; doch we zouden veel te uitvoerig
worden, indien we op dit alles wilden ingaan.
Wie zooveel belang stelt in de zaak van deze
vereniging, dat hij er meer van weten wil, zal
sich wel de moeite willen getroosten, het nate-
lesen in het meergenoemde boekje van den heer
Rutgers, die aan het slot van zijn overzicht de
grootste betekenis van de N.C.S.V. schetst als
„an eene vereniging, die niet alleen vereen-
deelde kracht uitoefent, maar evenzeer behoud-
ende en winnende krachten, en dat wel op een
terrein, hetwelk de schrijver noemt een door de
Christelijke kerk verwaarloosd arbeidsveld, omdat
nog wel een enkele predikant speciaal catechisatie
voor studenten geeft, maar de kerk zich overigens
van de studentenwereld in den regel niets aantrekt.“

Officiële Berichten.

L. S.

De classe Apeldoorn van de Geref. Kerken
in Nederland heeft in hare vergadering van
boden peremptor geëxamineerd en met algemeene
stemmen toegelaten tot de Bediening des Woords
en der Sacramenten den heer M. van Alphen,
beroepen Pred. van Voorst.

Namens de classe:

J. GISPEN, h. t. scriba.

Barneveld, 10 Febr. 1909.

Kort Verslag van de Vergade-
ring der Classis Brielle op 3 Fe-
bruari 1909.

1. De vergadering wordt op de gewone wijze
geopend.
2. Bij het onderzoek der laatste berichten, blijkt,
dat twee Kerken, waarvan één met kennisge-
ving, niet aanwezig zijn; van één Kerk is
slechts een afgevaardigde opgekomen, terwijl een
andere nevens een ouderling ook een diaken
zond, aan wien zitting en keurstem wordt ver-
leend.

3. Door den Praeses wordt aan Dr. Taal,
die als D. d. W. van Stellendam voor 't eerst
in de vergadering aanwezig is, het welkom toe-
geroepen en de zegen des Heeren toegebeden;
en daarna die Br. uitgenoodigd de verklaring
voor de Diaken des Woords in de Classe
Brielle vastgesteld, te willen onderteekenen,
waaraan wordt voldaan.

4. De Notulen der vorige verg. worden gele-
zen en goedgekeurd.

5. Een bericht van de Classe Harderwijk
wordt voor kennisgeving aangenomen.

6. Het rapport van de visitatie in een drietal
Kerken op Flakke geeft reden van dank aan
den Heere.

7. De acta voor de approbatie van het beroep
van Dr. Taal naar de Kerk van Stellendam
worden in orde bevonden, behoudens den be-
roepsbrief, waarin de Kerkeraad de stipulatie
voor een mogelijk emeritaat niet heeft opgeno-
men. Deze er nog in op te nemen voor de
vergadering in Mei a.s. wordt den Kerkeraad
opgedragen.

8. De aanvragen om subsidie van een drietal
hulpbehoevende Kerken zullen naar de Prov.
depp. worden doorgezonden. Aan een drietal
andere, die dit nog verzuimen, wordt tot 15
Febr. voor de indiening ervan nog gelegenheid
gelaten.

9. Komt in bespreking de methode, door een
der Classen van Zuid-Holland pas gevolgd tot
behouding der belangen genoemd in art. XI
en XIII K. O., en gevraagd of de Cl. Brielle
sich daarbij zoo willen aansluiten. Het onder-
zoek desz. aangelegheid wordt aan eene com-
missie opgedragen, die daarvan aan de Kerken
rapport zal uitbrengen.

10. De administratie wordt in orde bevonden,
en den Quaeator voor zijn nauwkeurig beheer de
dank der vergadering gebracht.

11. Na verrekening der gelden, en de bespre-
king van een paar kleine aangelegenheden, wordt
de vergadering met dankgebed gesloten.

Namens de Classe Brielle,

A. DELROS, Scriba.

Vergadering van de classis Zwolle,
gehouden in de consistorie-zaal
van de Oosterkerk te Zwolle, 4
Februari 1909.

Art. I. De praeses, Dr. Dwarshuis, opent de
vergadering. In het moderamen nemen zitting
Dr. Dwarshuis, als praeses, Dr. Westerbeek van
Ertten, als assessor, Dr. van Nood, als scriba.

Art. II. Alle kerken blijken wettig vertegen-
woordigd te zijn. Wilsom vaardigt een diaken
af. Gemeinden send een schrijven in, dat men
niet ter vergadering aanwezig zou zijn.

Art. III. De notulen worden voorgelezen en
behouden een enkele opmerking goedgekeurd.

Art. IV. De praeses spreekt enkele gevoel-
volle woorden, naar aanleiding van het over-
lijden van Dr. Zijl, hetgeen een verlies moet
worden genoemd, dat in breeden kring zal
worden gevoeld. Trooste de Heere de bedroefde
weduwe en zij het ons een aanporing tot ge-
trouwen arbeid in 's Heeren Koninkrijk. Voorts
wordt een woord van welkom gesproken tot Dr.
Krijger, die voor 't eerst ter vergadering aan-
wezig is.

Art. V. Naar aanleiding van een voorstel van
Kampervoor, dat vraagt om toestemming
of advies om te mogen gaan beroepen en om steun
van de classis, wordt geadviseerd door de classis,
dat men fracht Kampervoor met Wilsom

te combineeren opdat men gezamenlijk beroep
de consulent van Kampervoor, Dr. Westerbeek,
zal met de broeders de zaak nader bespreken.

Art. VI. Wat een instructie van Zwolle betreft,
om een commissie te benoemen tot onderzoek
op welke wijze de tijd te regelen is van het
z.g.n. „Najaar of Annus gratiae“, in betrekking
tot de pred. wed. en -wezen en de hulp in
dien tijd door de zusterkerken te verliezen,
wordt met algemeene stemmen besloten, zulk
een commissie te benoemen. Daarvoor worden
aangewezen de brr. Dr. Gispem, Dr. Westerbeek
en Dr. Tholen.

Art. VII. Aan Zwolle en Langelag, die beide
vragen te mogen overgaan tot toepassing van
den zen trap van censuur, wordt nader advies
gegeven.

Art. VIII. Een instructie van Zwartsluis over
pensioenbijdragen, wordt op voorstel van Dr.
Gispem buiten behandeling gesteld en uitgesteld
tot de volgende vergadering. De classis adviseert,
dat men te Zwartsluis het „Annus gratiae“ met
drie maanden verlengt.

Art. IX. Aan een broeder te Oldemarkt, zal
door den scriba 't antwoord der classis op zijn
schrijven worden meegedeeld.

Art. X. Uitvoerig rapport wordt uitgebracht,
mede namens zijn mededeputaat Dr. Elzena,
door Dr. Gispem, aangaande hun bezoek aan
Steenwijk. A. Besloten wordt, nogmaals dezelfde
commissie te benoemen, ter deputatie naar
Steenwijk, om met de broeders alwaar de zaak
der vereniging nogmaals te bespreken.

Art. XI. De boeken van den classic quaeator
en van den dep. voor emerit. pred., worden
nagesien en in orde bevonden.

Art. XII. Regeling van de vacaturebetreuen.
14 Febr. Kampervoor, Dr. Dwarshuis; Wilsom,
Dr. Gispem; Ambt Vollenhove A, Dr. Elzena;
Steenwijk A. Eikes; Stad Vollenhove Ds. te
Velde. 14 Maart. Kampervoor, Dr. Schuurman;
Wilsom, Dr. Ploos van Amstel; Ambt Vollen-
hove A, Dr. Hanz; Steenwijk A, Dr. Tholen.
18 April. Kampervoor, Dr. Krijger; Wilsom,
Dr. Westerbeek van Ertten; Ambt Vollenhove
A, Dr. Kopper; Stad Vollenhove, Dr. van
Mechelen.

Art. XIII. Bij de rondvraag naar Art. 41
D. K. O., ontvangt Steenwijk A antwoord op
een vraag betreffende vergoeding van reiskosten
van pred. die naar dienen in het komende
kwartaal.

Art. XIV. Praeses van de volgende vergade-
ring zal zijn Dr. V. Ds. Eskes, roepende kerk
Gemeinden.

Art. XV. Door den assessor wordt de ver-
gadering met dankzegging gesloten.

Namens de classis van Zwolle:

C. A. VAN NOOD, scriba.

Buitenland

Duitsland. Dr. A. Stöcker.

Dr. A. Stöcker overleed den 8sten Februari
op 74 jarigen leeftijd te Bosen in Tyrol. Met
hem ging een van de meest berispte getuigen
van Christus in Duitsland heen. Hij was de
man die de noodzakelijkheid inzag, om de
Duitsche werklieden, die niet door het socialisme
waren meegeslept, in een Christelijke organisatie
te vereenigen, en die wegen en middelen wist
te beramen om tot zulk een organisatie te
geraken.

Hij ijverde voor meer vrijheid en meer zelf-
standigheid van de Evangelische landkerk van
Pruissen. Keiser Wilhelm II gaf hem daarom
zijn ontslag als hofprediker, want deze kon niet
dulden dat er getornd werd aan het sumepisco-
paat (het zijn van oppersten bisschop) van den
koning van Pruisen over de landkerk.

Men heeft Dr. Stöcker wel verweten, dat hij
de antisemitische harstochten heeft opgewekt.
Toch deed hij niet anders dan de Joden, vooral
hen die in de pers arbeidden, toe te roepen,
sich in de bestrijding van de Christelijke begin-
selen wat gematigder en wat bescheidener te
betoonen.

S öcker is ook de man geweest, die het eerst
in Duitsland den voorslag deed van eene coalitie
der twee groote Christelijke partijen: de con-
servatieve (antirevolutionaire) en de Room-
schen of het centrum. Maar men wil in
Duitsland daar niet aan; de conservatieven
zijn nog te anti-roomsch en te weinig doorzogen
van het gevaar, dat in het kerkelijk en
staatkundig liberalisme schuilt. Men juicht, als
er hier en daar Roomsehe priesters gevonden
worden, die blijken den paus in zijn strijd tegen
het modernisme te willen weerstaan.

De Germania, een Roomsche orgaan, schreef
omtrent den overledene: „Stöcker stond wel als
beslist tegenstander tegenover de Katholieke
kerk, maar niet als een hatelijk vijand, zoodat
hij van het Evangelisch Verbond niets wilde
weten.“ Nu, met de Blok-politiek, is er
minder dan ooit kans op een verweenslijking
van dit ideaal. Maar hoe lang zal de huidige
koers bestendig worden? Als het nog eens tot
een principiele staatkunde komt in Duitsland,
zal het spoor van Dr. Stöcker gevolgd moeten
worden.“

N.-Amerika. In de voetstappen van
Jezus.

In De Wachter lezen wij:

In Cleveland, Ohio, hebben meer dan tien
duizend jonge mannen en vrouwen zich voor-
genomen, om gedurende twee weken te leven
zoals naar hun gedachte Jezus zou doen, ware
Hij nu op aarde. Bevinden ze, dat de taak,
welke zij zichzelf in den reizen, te zwaar
is, of dat zij vele moeilijkheden ontmoeten in
het streven naar hun ideaal, dan zullen er
speciale bidstonden gehouden worden, om hen
te bemoedigen. De leeraars der verschillende
Kerken hebben hunne goedkeuring aan deze
beweging gehecht, en aan de jongelieden, dat
ze bij hen mochten komen om advies aan-
gaande den weg in dit streven te volgen.

Zijn de twee weken ten einde, zoo zal er
een algemeene vergadering worden gehouden, waarop
men uit de rapporten door de deelnemers in
deze beweging in te brengen, de resultaten zal
tauchten op te sommen.

Aldus luiden de berichten in de bladen.

Weer eens van die bewegingen waartoe het
oudpae Amerikaansch kerkelijke leven zich zoo
gemakkelijk schijnt te leenen. Men schijnt groote
moeite te hebben, om gang in het kerkelijk en
godsdienstig leven te houden. En dan moet er
af en toe weer wat nieuws uitgedacht om te
bezielen, om wat leven te brengen in de dorre
doonsbeenderen. En dan is het wel, alsof er
waarlijk leven komt. A thans er is in 't eerst
heel wat enthousiasme in het streven naar ietwat
vreemde idealen. Wij vrezen echter, dat het
welnu meer zal zijn dan een beroering van de
oppervlakte des levens.

Nu zij het verre van ons, om deze jongelieden
zonder meer te veroordeelen. Er zijn er onder
die meer dan tienduizend ongetwijfeld velen,

die in het diepst van hun hart bedoelen, om
Christus hun Koning te eeren en zijn wil te
doen. Ook dat men zich een ideaal kiest, en
sich door gelofte verbindt, is niet af te keuren;
eer te prijzen. Te velen leven zonder een hoog
en heilig ideaal; zij zijn gelijk aan wrakhoof-
den op den stroom. Zonder wilskracht, worden zij
door den stroom des levens meegevoerd.
Tegenover dezen staan dan zij veel hooger,
wien nog een ideaal voor oogen zweeft, en die
den heiligen moed hebben, om den Heere
gelofte te doen en te betalen.

Ook kan men niet tegen deze beweging
inbrengen, dat het ideaal te hoog is gesteld.
Immers Jezus zelf heeft zijn volgelingen de
volmaaktheid voorgoedhouden als het ideaal
waarnaar zij moesten streven. „Zijt dan gijlieden
volmaakt, gelijk uw Vader, die in de hemelen
is, volmaakt is.“ En de apostel zegt ons, dat
Jezus ons een exempel heeft nagelaten, opdat
wij in zijne voetstappen zouden wandelen.

Eerder zou men van het ideaal, dat deze
jongelieden zich stelden, kunnen zeggen, dat
het niet hoog genoeg is gevat; dat het te
onbepaald, te onseker, te onvast, te zwevend is.

Te leven zoo als Jezus leven zou, indien Hij
nu op aarde ware! Nu staat de deur open voor
alderlei gissingen. De een denkt, Jezus zou
doen in een gegeven geval, en de ander denkt
Jezus zou zo doen handelen. Hoe of wat Jezus zou
doen in elk gegeven geval, indien Hij nu op
aarde ware, is door ons niet met zekerheid te
zeggen. En de mogelijkheid bestaat ook, dat
ware Jezus op aarde midden in het leven van
onsen tijd, hij dingen zou doen en zeggen, welke
wij niet zouden mogen zeggen en doen.

Nutteloos en noodloos vraag. Niet, wat zou
Jezus doen? maar wat heeft Jezus ons bevolen
te doen, toen Hij op aarde was? is de vraag,
waarop wij het antwoord moeten zoeken. En
het antwoord op deze vraag is niet moeilijk te
vinden.

Dat de zaak zóó staat heeft Jezus zelf ons
gezegd: „Gijlieden zijt mijne vrienden, zoo gij
doet wat Ik u gebied.“ „Indien gij mij liefhebt,
zoo bewaart mijne geboden.“

Uitspraken, eigen woorden van Jezus, die ons
terughouden moesten van het vragen, wat zou
Jezus doen? Niet wat zou Hij doen; maar wat
Hij gewild kan bevelen heeft, dat wij zouden
doen, zij ons richtsnoer des levens. Geboden
dus, maar geen speculaties, ijdele gissingen aan-
gaande zijn mogelijk doen.

En wil men het voorbeeld van Jezus, welnu,
Jezus zelf heeft gezegd: „Mijn spijze is het, te
doen den wil Desgenen die Mij gezonden heeft.“
Het eigen voorbeeld van Jezus dus ook plaats
ons voor den wil, de geboden, de wet onzes
Gods. Maar velen weigeren in het diepst van
hun hart om door de geboden onzes Heeren
sich te laten binden. Men wil nog wel in Jezus
een voorbeeld, een sedelijk ideaal zien, maar
Hem niet als Weggever eeren. Wel Hem volgen
en naar zijne streven, maar niet voor hem bukken,
niet neerknielend Hem aanbidden als den vleesch
geworden Zoon van God, en als den Zaligmaker
van zondaren.

Siet men zich „wat Jezus doen zou“ als
ideaal, dan kan men grootendeels den teugel
vieren aan eigen gedachten. Wat men denkt
dat Jezus zou doen, knelt niet gelijk de geboden
des Heeren Jezus. Het is meer streelend voor
het eigenlevend hart. Men wil nog wel een
band, alleen maar, men wil zelf dien band aan-
leggen.

En tegen al zulk doen verheft Jezus zijn
koninklijk en goddelijk woord: „Gijlieden zijt
mijne vrienden alleen dan, wanneer gij doet wat
Ik u gebied.“ Zijns is het heilig recht, om te
eischen; om ons te binden door zijn geboden;
om ons leven vast te leggen aan zijn wil. En
wie zich aan dezen band van de geboden des
Heeren wil onttrekken, en een anderen band
er voor aanlegt, komt de eere van Koning
Jezus te na.

Het ideaal, dat deze jongelieden zich kozen,
is te laag, is zondig laag. Wij willen aannemen,
dat men onbewust zulks doet, en niet willens.
Maar ook het onbewust leven naar de drijvin-
gen van het zondig hart, staat geoordeeld voor
het aangezicht des Heeren.

Dat het voornemen deser jongelieden blijft
beuoden het peil van het bekeertingleven in de
H. Schrift getrokken, komt hierin uit, dat het
eene proefneming is voor twee weken. Van zulk
eene proefneming weet de H. Schrift niet. Voor
zulk eene proefneming is in het koninkrijk Gods
geen plaats. Jezus heeft nooit, met niet één
enkel woord, zulk eene proefneming aanbevolen,
nog gewettigd. Zijn eisch is absoluut en on-
voorwaardelijk. Geloof en gehoorzaamheid eischt
Jezus, volstrekt, onvoorwaardelijk en voor altijd.
Wie niet gelooft en zich niet bekeert is veroor-
deeld. Wie eenmaal den Christus trouwe zwor-
en terug gaat en Hem gehoorzaamheid ontfangt,
pleegt verraad en staat dubbel schuldig. En
wie in waarheid zijne volgelingen zijn, hooren
immer zijn woord: „Indien gij Mij liefhebt, zoo
bewaart mijne geboden.“ En niemand heeft het
recht om deren immorderenden eisch des Heeren
te vervluchten in eene aanbeveling tot proef-
neming voor korten tijd. Wie zulks toch doet,
haalt de eere van Christus omhoog, en stelt het
koninkrijk Gods op één lijn met menselijke
instellingen.

Zulke proefnemingen brengen het hart niet
aan de ruste waarnaar het dorst. Neen, alleen
wanneer de mensch in Christus zijn Zaligmaker
heeft gevonden, en diens wil, diens geboden,
de regel des levens zijn geworden, heeft hij het
rustpunt zijns levens gevonden. En dan vraagt
hij ook niet: Wat zou Jezus doen? Maar wat
heeft Jezus geboden, dat ik moet doen? „Heere,
wat wilt Gij, dat ik doen zal?“ vraagt de mensch,
die door Gods genade wordt staande gehouden
op den weg des verderfs.

Niet wat Jezus mogelijk deed, ware Hij nu
op aarde, zullen wij streven te doen, maar wat
Hij ons gebod te doen.

„Gijlieden zijt mijne vrienden, zoo gij doet,
wat Ik u gebied.“

En zijn leven, dat zijne liefhebbers tot exempel
verstrekt, was een ongebonden doen van den
wille Gods. Zoo zij het dan ook het streven des
Christens, om geheel zijn leven gebonden te
brengen tot gehoorzaamheid aan Gods wil in
Christus Jezus.

Dat is de ware navolginge Christi.

Bij deze critiek van de Wachter zouden wij
wel willen voegen, dat het onmogelijk is te
doen gelijk Jezus deed, omdat Jezus de Zone
Gods was en dit in zijn optreden telkens aan
den dag komt. Zouden wij bijv. ooit tot de
scharre, tot welke wij het woord Gods brachten,
kunnen zeggen: „Gij gelooft niet, want gij zijt
niet van de schapen van Jezus' kudde?“ Zouden
wij in gelijkenissen mogen spreken tot de men-
schen, opdat zij hoorende hooren, maar niet
verstaan; zijnde zouden zien en geen sluis be-
merken? Zij wij hartenkeners gelijk de Christus,
en zouden wij daarom